

Brezmejna odprtost bivanja

Vas mika pot v zasnežene višave, v strme stene, v daljnje kraje, soncu naproti? Po takih poteh ni svet nikoli več isti, doživetje poti vedno rodi novo zavedanje in misli, ki morajo prej ali slej najti mesto na papirju. Veliko takih poti je bilo že popisanih, o njih govori veliko knjig in kljub temu nas marsikatera nova izdaja lepo preseneti. Taka je tudi knjiga **Takrat me počakaj, sonce**, ki jo je avtor **Milan Romih** pred kratkim izdal v samozaložbi.

Ogrodje knjige tvorijo odprave v Južno Ameriko in v Azijo: večkrat v Ande in na Aconcagua, na Čo Oju, na K2 in Mt. Everest. Toda te so zares le ogrodje, saj je knjiga zasnovana drugače kot le popis doživetij z odprav. Ritmiko posameznih poglavij povezujejo pesmi, pa tudi poglavja sama so vsebinsko raznolika in niso vezana samo na kraj dogajanja. Besedam v pomoč je tudi trinajst barvnih celostranskih fotografij.

Knjiga ni ne dnevnik, ne potopis, niti življenjepiš, čeprav ima značilnosti vsega tega. To je preprosto le srce na papirju, neposredno, brez sramu, saj nima kaj skrivati. Čeprav osnovni tok dogajanja sledi času, se čas in prostor prepletata, vendar brez preskokov in razcepljenosti. Zato je knjiga zelo berljiva, Romihov neposredni, razmišljajoči slog, ki se križa z resničnostjo, pa ji daje še dodaten mik.

Knjigi ne spodrsne niti na najbolj kočljivih tleh alpinistične literature: na opisih samih vzponov, ki se sicer kar preradi spremenijo v tehnično hladen opis smeri. Kot ti so tudi opisi dogodkov organizacijske narave skrčeni na minimum, tako da besede popeljejo predvsem v doživetja, razmišljanja in v tisto neposredno izkušnjo življenja na poti, v steni, s splezalčem, prijateljem. Živlenskost, s katero so na papir preneseni dogodki in misli, nam približa Romihovo izkušnjo do te mere, da lahko občutimo mrz, strmino, strah, izčrpanost, veselje... življenje. Življenje, ki je izstopilo iz leno pomikajočega se glavnega toka in si ustvarilo svoj lastni tok: v Kamniških, v Julijcih, v Andih, v Himalaji...

»...besede, prenesene na papir, se počasi zlivajo v mojo notranjost...«: ti iz knjige izposojene besede veljajo tudi za njeno branje. **Takrat me počakaj, sonce** je knjiga, ki pritegne s slogom in vsebino, z mislimi in doživetji. Ob

Nezaželeni gorski kolesarji

Gorske kolesarje so sklenili kar takoj odstraniti z gorskih poti v sevemotitalijanski pokrajini Veneto, kjer jih nočejo več gledati in trpeti. Nov naravovarstveni zakon regionalne uprave namreč določa, da morajo biti pešpoti v gorskih območjih in predelih odslej namenjene izključno pešcem, se pravi planincem in gorskim popotnikom.

branju se nam vsaj za trenutek ustavi znani svet in zaživi neki drugi, ki si ga vsi (vsaj na skrivnem) želimo. Toda vstop vanj je možen le s hrepenenjem po svobodi in z ljubeznijo do neizmernih prostranstev, najvišjima vrednotama, ki sta pomagali ustvariti Romihovo knjigo.

Takrat me počakaj, sonce stane 1000 SIT. Naročite jo lahko pri avtorju na naslov Črešnjevec 61, 62310 Slovenska Bistrica oziroma po telefonu 062/813-524.

Dario Cortese

Nov priročnik o plazovih

Založba Verlag des Schweizer Alpen-Clubs iz Berna je konec leta 1991 izdala priročnik **Wernerja Munterja** Neue Lawinenkunde-Ein Leitfaden für die Praxis. Isti avtor je že nekaj let poprej napisal knjižico »Lawinenkunde«, ki je naletela na zelo ugoden odmev in številne navdušene bralce (o njej smo v PV že pisali).

Tokratno delo je precej obsežnejše, na pot so ga pospremile uvodne besede predsednika Združenja švicarskih gorskih vodnikov **Hermana Binerja**. Zdi se mi, da bi bile primerna predstavitev tudi za bralce PV. Takole pravi:

»Potem ko se na strmini sproži plaz in s seboj potegne tudi žrtev, ni težko ugotoviti, da na bregu preži nevarnost. Če smo nekoliko zlobni, bomo dodali, da je to edina zagotovo veljavna ugotovitev, saj sicer prav o plazovih težko vnaprej rečemo kaj zanesljivega. Odločitev, če se bomo podali prek nekega pobočja, je črna bela; rečemo lahko le da ali ne. Do nje se prebijemo na podlagi podatkov ali spoznanj, ki temelje na verjetnostih. Ni pa znana nobena metoda, ki bi omogočala, da z gotovostjo ocenimo, kakšna je nevarnost na nekem pobočju.

Stvar je tipična za plazove, vendar to dejstvo znanosti ne ovira v njenih prizadevanjih, da ne bi - tako kot na drugih področjih fizikalne vede - tudi tu napredovala. Ostaja pa vprašanje, kaj naj stori obiskovalec zasneženih strmin, ki nima niti pripomočkov, niti časa, da bi na določeni sumljivi vesini opravil vse potrebne meritve. Marsikdaj bo tudi po odločitvi še ostalo tveganje. Če pomislimo, da plazovi v preteklosti niso prizanesli niti marsikateremu dobremu poznavalcu, nam bo jasno, da mora biti odločitev rezultat zares resnega premisleka.

K zaščiti turnih smučarjev je prispevala tudi pravna znanost. Nesreča je namreč jasen dokaz, da je bilo neko pobočje nevarno, po mnenju sodišča pa naj se gorniki in smučarji izogibajo krajem, kjer nevarnosti ni mogoče natančno opredeliti. Le tako se namreč lahko povsem zanesljivo izognemo tveganju, da jih tam doleti kaj neprijetnega ali celo smrt.

Werner Munter v svoji knjigi pojasnjuje vprašanja, ki zadevajo plazove. Priročnik je namenjen povprečnemu smučarju in gorniku. Seznanja ju